

[Poul Møller.]

frem til en ordning, der lægger 9 pct. på biler og 0 pct. på levnedsmidler fremfor 5 pct. på levnedsmidler og 5 pct. på biler.

Ved at nå frem til en ordning, hvorefter tøj ikke bliver dyrere, og hvorefter levnedsmidler ikke bliver dyrere, hvorefter boligen ikke bliver dyrere og brændslet ikke bliver dyrere, mente vi, at vi faktisk nåede en sådan helhedsløsning, at den ud fra vort synspunkt afgiftspolitisk, socialpolitisk, var tilfredsstillende. Det kunne ikke falde mig ind at påstå, at den høje regering ikke havde blik for de sociale konsekvenser af at gennemføre fødevarerafgiften, naturligvis ikke, og regeringens forslag var da også ledsaget af kompensationsordninger, som holdt den almindelige familie fri for omsætningsafgiftens byrde for levnedsmidler. Det erkender jeg, men hvis vi skal vælge mellem et system, der tager meget ind for at give meget ud, og så et system, der ikke tager så meget ind og til gengæld heller ikke giver så store tilskud, så foretrækker vi det sidste, fordi vi i hvert fald ikke gennem en skatteomlægning ønsker at nå frem til et system, hvor det gælder om, at staten får så meget som muligt ind og giver så meget som muligt ud.

Jeg må sige, at de tilskudsordninger, som regeringen ledsagede sit forslag om afgiftspligt for alle levnedsmidler med, forskrækkede mig. Dette, at vi skulle til at give kontante tilskud ud over de børnetilskud, vi har, ud over de skattelettelser, man kunne gennemføre, ud over tilskuddene til folke- og invalidepensionerne, give kontante tilskud udbetalt i kroner og ører til borgerne, til forsørgere og ikke-forsørgere, for at de kunne betale den afgift, der blev pålagt dem, var noget, der ikke tiltalte os. Vi må heller ikke glemme, at vi her i landet har 200 000 selvstændige landbrugsbedrifter, som producerer levnedsmidler, og som naturligvis af deres produktion kan bruge det, som de skal bruge i deres husholdning, uden at svare omsætningsafgift. Ja men kan det da slet ikke give nogen fornemmelse af, hvor forkert en sådan ordning ville være, hvis vi i vort land skulle sondre mellem 200 000 husstande, der kan have disse varer afgiftsfri, og byhusstandene, der må betale afgift af disse nødvendige varer? Hvis de mennesker med den højtærede

handelsminister i spidsen, der ønsker afgift i detailledet, havde fået deres vilje med en detaileddsafgift på alle varer, ville det ikke have været længe, før der var skabt ondt blod mellem by og land, ondt blod mellem dem, der kunne bruge disse varer uden afgift, og dem, der måtte betale afgift af dem. Vi i vort parti har den opfattelse, at vi i vor afgifts- og skattepolitik i videst mulig udstrækning skal undgå at skabe nye kilder til misundelse mellem befolkningsgrupperne.

Endelig må det tilføjes, at det er jo de svageste afgiftssteder og de svageste opkrævningssteder, man har fritaget, de steder, der er vanskeligst at kontrollere, nemlig fødevarerområdet. Jeg tror i virkeligheden ikke, at der gives den tolder, der kan føre kontrol med, hvad en bager har fået ud af en sæk mel, der er tilført bageriet, der kan føre kontrol med, hvor meget af melet der er anvendt til franskbrød og hvor meget til wienerbrød og kager, og hvor mange af disse kager der egentlig er blevet solgt, og hvor mange kager der er gået til spilde. Der vil være samme vanskeligheder hos slagteren og samme vanskeligheder hos viktualiehandleren. Det er de svageste steder for et afgiftssystem, og det var derfor de vigtigste steder at skære bort, hvis det nye afgiftssystem ikke skulle drukne i administrativt kaos.

Disse synspunkter var afgørende for os, og derfor måtte vi fastholde, at fødevarer måtte ud af afgifterne. Så måtte konsekvensen i overensstemmelse med det, som embedsmændene nævnte i deres betænkning, og som jeg citerede før, blive, at omsætningsafgiften blev lagt i engrosledet. Regeringen forsøgte en mellemløsning, nemlig at lægge en slags engrosomsætningsafgift i detailledet. Denne mellemløsning var stærkt improviseret og bar tydeligt præg af sin improvisation derved, at den blev ændret praktisk talt fra time til time. Nu kunne man måske have fortsat med disse improvisationer og være nået frem til noget, der kunne have tiltalt forskellige grupper i dette ting. Men det duede efter vort skøn ikke, og vi holdt derfor fast på, at fødevarer skulle fritages og afgiften lægges i engrosledet.

Det er blevet uhyre moderne at kræve afgift i detailledet. Må jeg erindre om, at